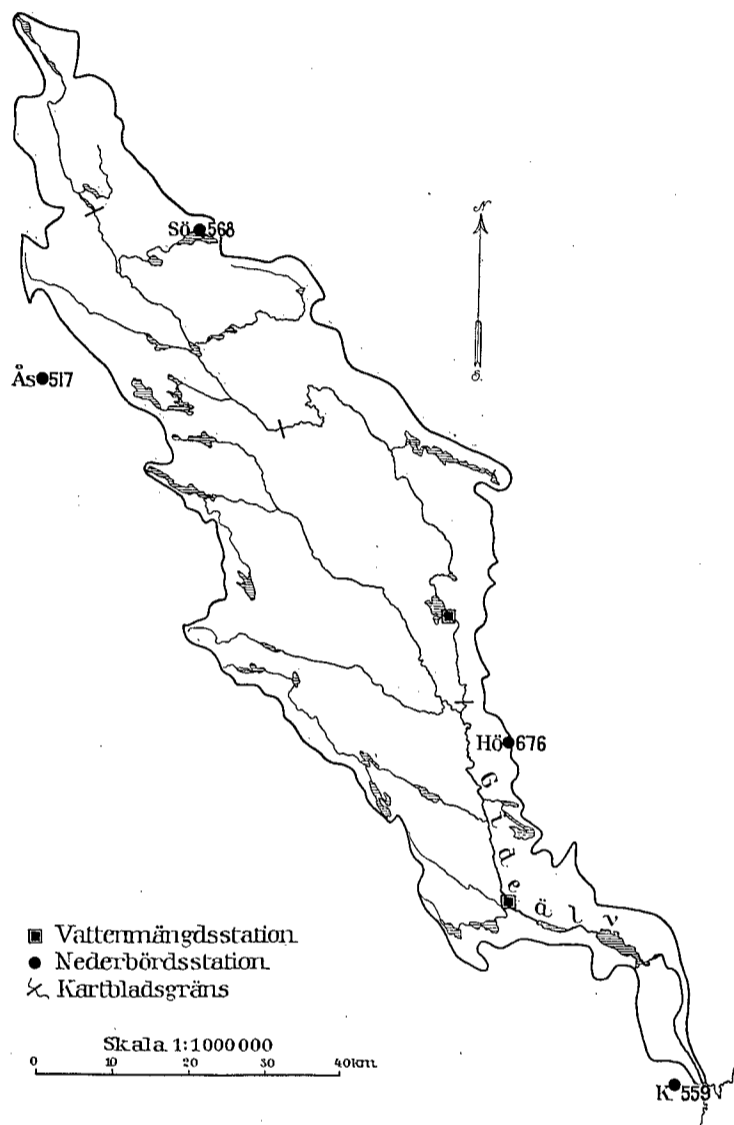

FÖRTECKNING ÖVER SVERIGES VATTENFALL

34. GIDEÄLV

MELLAN GRANTRÄSKET OCH HAVET

Kartblad 136—138/1928

Läge.

Gideålv mellan utloppet ur Gransjön och havet har en längd av 204.4 km. Tillhörande kartblad hava benämnts 1 Björnafallet, 2 Aspeleforsen och 3 Borgsjöforsen. Av dessa omfatta de två förstnämnda vardera 80 km och det sistnämnda 44.4 km av flodsträckans längd. Kartbladens läge åskådliggöres av ovanstående kartsnitt, där gränserna äro angivna.

Området återfinnes å de topografiska kartbladen 54 Åsele och 55 Fredrika i skala 1:200 000 samt 62 Björna NO och SO, 69 Örnsköldsvik NO och 70 Husum NV i skala 1: 100 000. Med undantag av 54 Åsele finnas samtliga dessa kartblad dessutom utgivna såsom konceptkartor i dubbelt så stor skala.

I administrativt avseende tillhör området Åsele och Fredrika socknar av Åsele tingslag, Bjurholms socken av Nordmalings och Bjurholms tingslag i Västerbottens län samt Björna, Själevads, Gideå, Arnäs och Grundsunda socknar av Själevads och Arnäs tingslag i Västernorrlands län.

Vattenrättsligt hör Gideålv till Norrbygdens vattendomstols område.

Geografiska och geologiska förhållanden.

Gideålv kommer ifrån Hacksjön i västra delen av Arasjöfjällen, 30 km V om Vilhelmina. Något mindre än hälften av vattenområdet ligger under det seneglaciala havets högsta nivå /M. G./ och sålunda inom de marina avlagringarnas region, under det att den övriga delen tillhör den av stora myrar och moränleder kännetecknade regionen.

På grund av olikformighet i landhöjningen sjunker den marina gränsen från kusten och inåt landet. Den ligger sålunda i kustområdet omkring Örnsköldsvik 280 m ö. h. och i trakten av St. Tällvattnet, där älven når under densamma, 255 å 260 m ö. h. Utpräglade strandhak iakttagas sällan inom vattenområdet på grund av de trånga dalgångarna, men strandgrus, klappervallar och deltaplan utbildade i den seneglaciala havet giva minimivärden på M. G.

Älven har en ofta trång och starkt nedskuren dalgång, under det att av älvsediment utfyllda sträckor spela en förhållandevis ringa roll, något som även avspeglas i den obetydliga till äldvalen knutna jordbruksbygden.

Älvens huvudriktning är SO-lig, men vissa sträckor, såsom från Skinnmuddsjöarna, S om Fredrika till Nyliden och från Gissjön till utloppet är riktningen mera rakt S-lig. I trakten av Tallsjö är loppet mycket flackt, och här gör älven ett par stora krokarna samtidigt som den slingrar sig igenom det låglänta landskapet med dess försumpade skogar och vidsträckt myrar. S om Studsviken ned mot Nyliden har älven en tendens till meandrande lopp.

Över M. G. och sålunda ovanför St. Tällvattnet spela myrar en mycket stor roll i landskapet, vilket gör att älven där inom mycket stora delar av sitt lopp har låga sankta stränder. Från och med St. Tällvattnet kommer älven inom ett område, som är karakteriserat av glacialfluviala ås- och deltabildningar av grus, sand och mjåla, vilka räcka omkring 1 mil nedanför Nyliden. På denna sträckan äro strandförhållandena mycket växlande; än möta vanligen låga, i morän utpreparerade, blockrika stränder, än grus eller sandbrinkar av växlande höjd och lutning, och slutligen förekomma även i berggrunden nedskurna, kanjonartade klipprännor, såsom N om Aspele. Mellan Gide och Gissjöns utlopp är äldvalen bredare, loppet lugnare och stränderna utgöras av stundom skiktade älvsediment, som här givit upphov till den enda egentliga åkerbruksbygden inom vattenområdet. I övrigt är älvolppet ända från Nyliden till mynningen kännetecknat av en i regel trång dalgång med hastigt växlande strandutbildning; korta spakvattensträckor med av älvsediment uppbyggda stränder skilda av forsar och fall över morän eller bergtrösklar avlösa varandra ända till 2 km från mynningen, där vid Gideåbacka det sista fallet över berg passeras.

Vad berggrunden beträffar, utgöres den inom källområdet av en vanligen grovporfyrisk Revsundsgranit, men O om Åsele avlöses denna av leptitiska, stundom något gnejsiga bergarter, SO om Fredrika genomsatta av Revsundsgranit i ett mindre massiv. N om St. Tällvattnet börja gnejser av mera växlande karaktär överväga, älven kommer inom de s. k. kustgnejsernas region, som med undantag för ett Revsundsgranitmassiv mellan Locksta och Gide intager nedre delen av vattenområdet. Till dessa kustgnejser räknas en hel serie av mer eller mindre starkt gnejsomvandlade leptiter, svarta skifferar och gnejsgraniter, stundom så genomsatta av yngre graniter och pegmatiter, att de olika elementen äro svåra att urskilja. Närmast mynningen anträffas en hel del smärre förekomster av diabas, genomsättande den äldre berggrunden. Bland lokaler, där fast berg är blottat i älven, må nämnas Aspeleforsarna, Kvarnfallet vid Studsviken, Björnafallet och Gideåbackafallet.

De lösa avlagringarna, vilka utgöra huvudparten av älvens strandmaterial, äro morän, rullstensgrus, sand, mjåla och torv. Verklig lera anträffas endast sällan. Den dominerande jordarten, moränen, är avlagrad av den smältande inlandsisens dels såsom mera lös och sandig ytmorän, dels såsom hård bottenmorän. Denna senare, under isen och sålunda under starkt tryck avlagrade jordart, utgöres av en blandning av de mest skilda kornstorleksgrupper från finaste lermaterial till grova block. Bland moränens utbildningsformer är det egentligen tvenne, som topografiskt spela större roll, nämligen de av ytmorän sammansatta, vinkelrätt mot isrörelsen liggande ändmoränerna och de med samma rörelse likriktade, av hård bottenmorän bestående drumlinsryggarna. De senare äro vanligen anslutna till en kärna av berg och kunna nå stora dimensioner, varigenom de giva den trakt, där de uppträda, ett topografiskt särdrag, såsom i trakten kring källområdet O om Vilhelmina. Ändmoränerna synas däremot ej spela någon nämnvärd roll inom vattenområdet.

Den marina gränsen uppträder som övre gränsen för den urspolning eller omlagring, som det seneglaciala havet åstadkommit i moränen. Över denna gräns är moränen i regel alldeles orörd och osorterad, under densamma har vanligen kraftig omlagring skett, varvid det fina materialet ursköljts och avlastats i sänkor, medan i stället moränens block frampreparerats. Frisköljning av dylika blockmassor har även skett i samband med det rinnande vattnets erosion. Givet är, att den hårdpackade bottenmoränen i detta fall erbjuder större motstånd än den luckrare ytmoränen.

De smältvattenälvar, som under inlandsisens avsmältning runnit fram i tunnlar längs isens botten, måste i regel hava haft mycket stor transportförmåga på grund av den hastighet varmed vattnet pressats fram. Vid iskanten, där denna hastighet upphörde, avlastades det av älvarna transporterade materialet i form av rullstensåsar eller randdeltan. Utmynnade isälven i en isdämd sjö eller under M. G., skedde utfällningen långsammare och jämnare. Vid längre stillestånd hos isranden eller då dess tillbakarykning gick långsamt och då de topografiska förhållandena i övrigt varit gynnande, uppstodo randdeltan, vilka åtminstone i det allra närmaste nått upp till den vattenytan, under vilken de utbildats. Erosion har dock i många fall kunnat plana av deltatytan, varför dennas höjd över havet endast kan giva ett minimivärde på vattenytans nivå. Där isälvarna utmynnat ovanför vattenytan, hava åsarna vanligen mera oregelbunden form med erosionsfenomen, som utvisa, att isälven eroderat i sin egen avlagring. Materialet är då ofta mindre väl sorterat. Inom Gideålvns vattenområde spela glacialfluviala avlagringar en stor roll. Tvenne stora randdeltan, utbildade i det seneglaciala havet, äro de s. k. Aspele- och Lockstafälten; ett mindre dylikt finnes vid Remmarenen. Randdeltat vid Stavarsjön är däremot bildat i en isdämd sjö ovanför M. G. Dynbildningar från istidens slutskede äro ej ovanliga på deltatytorna. I samband med dessa deltan uppträda även en hel del åsbildningar; sålunda kan en ås följas från Bursjöleden över Långviksmon och Movattnet fram till älven, vidare längs denna upp till Aspeledeltat med en bias från Studsviken längs Flärkån, som flerstades i sina övre delar åtföljes av åsar bl. a. vid Remmaren (rem=ås). Även efter Lockstaån uppträda rullstensåsar, som kunna följas mot NV ända till Ångermanälven vid Åsele.

Gideålv skiljer sig från flertalet närbelägna älvar genom den förhållandevis obetydliga utbredningen av älvsediment, mjåla och lera. Då därtill kommer att stora delar av dalutfyllnaden utgöres av grus och sand, mera sällan av mo,

så förklarar detta den ringa åkerarealen, c:a 40 kvkm. Flera större byar, såsom Angsta, Locksta och Östansjö, ligga t. o. m. på moränmark. Aspsle däremot på mosand i deltat.

Vattenområdets torvavlagringar tillhåra till en mindre del de hängande myrarna av lågfjällstyp, som uppträda på lidslutningarna i källområdet; till huvudsaklig del äro de vidsträckt, vanligen grunda starrmyrar, i vilka vitmossor spela en något underordnad roll. Där dessa torvmarker, särskilt i vattenområdets nedre delar, underlagras av mjålaartade sediment, erbjuda de stora arealer med goda odlingsmöjligheter.

Nederbörd. Nederbördens storlek och fördelning åskådliggöres av nedanstående tabeller, som upptaga månadsmedeltal av nederbörden under perioderna 1918—27 och 1918—27 vid nederbördsstationer inom eller i närheten av flodområdet. Å kartskissen före texten är stationernas läge utmärkt och årsnederbörden vid varje station för perioden 1918—27 angiven.

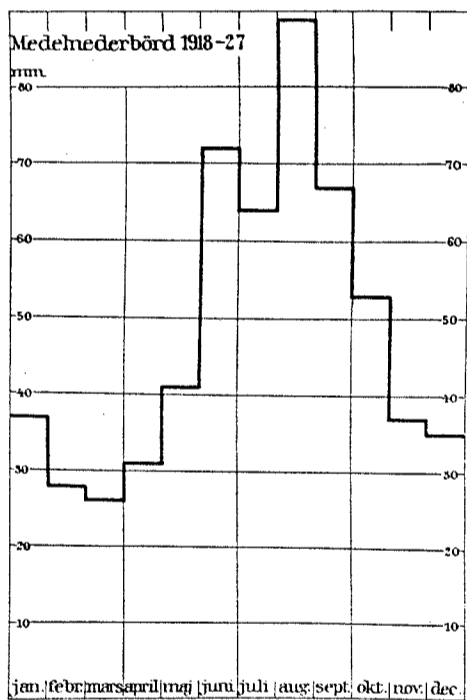
Nederbördsfördelningen under året framställes även av diagrammet, som är uppgjort enligt medeltalen för samtliga stationer för perioden 1918—27. Sommaren är den nederbördsrikaste årstiden och vintern den nederbördsfattigaste. Under den längre perioden är i medeltal nederbörden störst under augusti med 89 mm och minst under mars med 26 mm.

Medelnederbörd i mm 1918—1927.

Namn	Be-teck-ning	höjd ö. h. m	jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	år
1284 Siksjö	Sö	440	32	22	26	27	40	76	75	101	61	46	30	32	568
661 Åsele	Ås	305	35	27	26	24	34	62	65	84	54	43	32	31	517
1114 Högbränna	Hö	211	48	37	31	43	51	80	68	93	76	62	46	41	676
602 Kasa	K	30	32	24	22	30	40	72	48	78	76	61	40	36	559
Medeltal		246	37	28	26	31	41	72	64	89	67	53	37	35	580

Medelnederbörd i mm 1923—1927.

Namn	Be-teck-ning	höjd ö. h. m	jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	år
1284 Siksjö	Sö	440	34	20	22	28	48	71	65	108	71	62	38	32	599
661 Åsele	Ås	305	38	27	26	24	44	60	51	84	62	57	37	31	541
1114 Högbränna	Hö	211	45	38	30	37	68	82	82	104	82	88	45	38	734
602 Kasa	K	30	27	23	23	30	49	72	61	79	85	84	38	34	605
Medeltal		246	36	27	25	30	52	71	65	94	75	72	40	34	620

I medeltal för samtliga stationer utgör årsmedelnederbörden under perioden 1918—27 580 mm och under perioden 1923—27 620 mm. Den förstnämnda perioden torde tillnärmelsevis angiva medelförhållanden, den sistnämnda är den period, till vilken i det efterföljande alla beräkningar rörande vattenmängd och effekt hänföres. Dessa värden hänföra sig således till en period, något mera vattenrik än normalt.

Nederbördsstationernas antal är otillräckligt för att en tillfredsställande beräkning av områdets medelnederbörd skall kunna utföras.

Biflöder och sjöar. Gideälven har vid utloppet ur Gransjön ett nederbördsområde av 237 kvkm och vid utloppet i havet 3 425 kvkm. På den mellanliggande sträckan mottager älven följande tillflöden av någon betydelse:

Tunnarsjöbäcken som infaller från v. vid km	194.1	130 kvkm
Orgån		229
Lavsjöbäcken		170
Flärkån	78.2	898
Hemlings Lillå		57.0
Björna Lillå	43.9	163
		1 826 kvkm

Den sammanlagda ytan av dessa tillflödens vattenområden utgör 1 826 kvkm eller omkring 58 % av den totala ökningen mellan Gransjön och havet. Härav kommer på ett enda av dessa tillflöden, nämligen Flärkån, nära hälften.

Gideälven avvattnar endast små sjöar, och områdets sammanlagda sjöareal är även liten. Storleken av de större sjöarnas ytor, nederbördsområde, totala sjöarealen samt % sjöyta av hela nederbördsområdet vid karakteristiska avsnitt av vattendraget äro sammanställda i nedanstående tabeller:

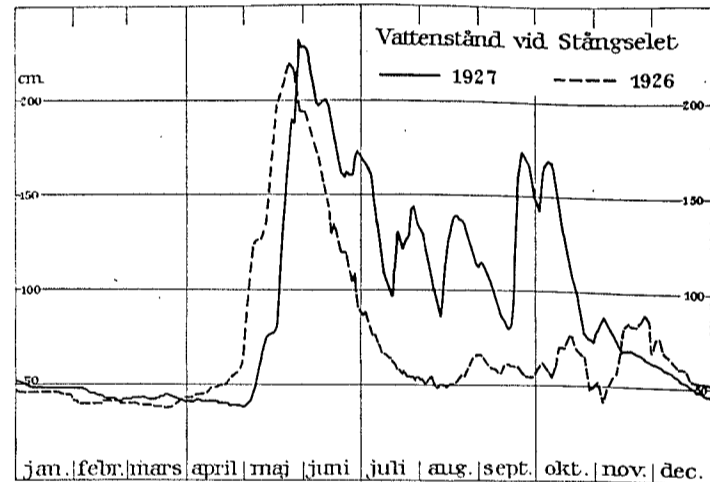
Hacksjön	2.0 kvkm	Stavasjön	2.4 kvkm
Siksjö	4.7	Storsjön (nr 2)	4.4
Storsjön (nr 1)	5.2	Storborgan med Kalven	5.1
Stensjön (nr 1)	3.6	Bergsjö	2.3
Viskasjön med Flarken	10.6	Norra Björnsjön	2.5
Stora Tällvattnet	3.5	Ledingsjön	3.4
Tegelträsket	3.9	Bodumsjön	2.3
Yttre Rissjön	2.5	Gissjön	9.1
Oxvattnet	3.3		

	Nederbörds- område kvkm	sjöareal kvkm	% sjöyta
Vid utloppet av Gransjön	237	8.5	3.6
» » » Borgsjö	793	41.1	5.2
» » » Stångselet	1 564	83.1	5.3
nedom mynningen av Flärkån	2 519	119.8	4.8
vid infödet i Bodumsjön	3 198	159.2	5.0
vid mynningen	3 425	176.0	5.1

Vattenståndsobservationer föreligg från stationerna Orgnäs (Borgsjö 4/2 1916—1/2 23), Stångselet (St. Tällvattnet, från 1/9 1922), Björnafallet (från 11/10 1926), Björna (13/1 1900—30/9 24) och Gide (1/9 1922—25/1 28). Med hjälp av vattenståndsavläsningarna, som sommardag vanligen utförts en gång om dagen och vintertid en gång i veckan, hava karakteristiska vattenstånd uträknats för perioden 1916—22 vid Orgnäs och perioden 1923—27 vid Stångselet, Björnafallet och Gide och för perioderna 1923—27 och 1906—24 vid Björna. Härvid hava, då observationerna vid någon av dessa stationer äro ofullständiga, de karakteristiska värdena hänföres till dessa perioder med hjälp av någon station med fullständiga observationer antingen medelst relationskurvor eller på annat sätt. Beträffande de erhållna vattenstånden må anmärkas, att vattenstånden vid Orgnäs äro dämnda genom en flottningsdamm vid Borgsjöns utlopp och att vid Björna, där pegeln har stått i en fors, skärningar förekommit, varigenom vattenståndet under observationstiden i stort sett sjunkit.

De erhållna karakteristiska vattenstånden äro följande:

	Orgnäs 1916—22 m ö. h.	Stångselet 1923—27 m ö. h.	Björnafallet 1923—27 m ö. h.	Björna 1923—27 1906—24 m ö. h.	Gide 1923—27 m ö. h.
Högsta högvattenyta	310.41	238.24	138.90	127.65	128.10
Normal	310.04	237.95	138.46	127.26	127.86
» medelvattenyta	308.65	236.78	137.28	126.39	126.61
Lägsta	308.48	236.66	137.24	126.37	126.30
Normal lägvattenyta	308.08	236.32	—	126.07	126.22
Lägsta	307.91	236.29	—	126.02	126.06

En föreställning om vattenståndets årliga variation erhålles av diagrammet, som upptager vattenståndskurvor vid Stångselet under åren 1926 och 1927. Högsta vattenstånd inträffar vanligen om våren i samband med snösmältningen. Under tiden 1906—24 har vårmaximum vid Björna inträffat tidigast den 25 april (1914), i medeltal den 19 maj och senast den 17 juni (1918). Då området i sin helhet är beläget nedanför fjällen inom skogs- och kustområdet, försiggår avsmältningen med ganska liten tidsskillnad mellan de olika delarna. Då sjöarealen därjämte är liten, blir vårfloden hög, men av relativt kort varaktighet. Under sommaren är vattenståndet vanligen lågt. Det lägsta sommarvattenståndet förekommer i medeltal i augusti, ehuru nederbörden under denna månad i medeltal har sitt största värde. Orsaken är den starka avdunstningen under sommaren och att yt- och grundvattenmagasinen, som fyllts vid högvattnet under våren, vid slutet av sommaren hunnit tömmas. Under mycket regniga somrar, såsom år 1927, är emellertid vattenståndet högt och stiger och faller i samband med nederbördens storlek. På hösten inträffar vanligen en betydlig ökning av vattenståndet, orsakad av en jämförelsevis hög nederbörd samtidigt som avdunstningen vid denna tid är liten. Vid Stångselet är vattenståndet vintertid åtminstone i det närmaste opåverkat av is och håller sig därför lågt under denna årstid. Vid övriga vattenståndsstationer förekomma ofta betydande dämningar av is, varigenom vattenståndet även under vintern blir högt. Årets lägsta vattenstånd inträffa dock vanligen under senvintern strax före snösmältningens början.

Vattenmängdsmätningar hava utförts vid Stångselets utlopp och i närheten av Björna samt ett mindre antal dessutom nära utloppet av Borgsjö. Avbördningskurvor hava uppgjorts för Stångselets utlopp, hänföres till vattenstånden vid pegel Stångselet och vid Björna, hänföres till vattenstånden vid pegel Gide för tiden 1923—27, varefter dagliga vattenmängder uträknats med hjälp av de avlästa vattenstånden. Vid Gide kunna dock ej vintervattenstånden användas för beräkning av vattenmängden på grund av isdämningen, utan har vattenmängden här under vintern bestämts med hjälp av utförda mätningar och med ledning av avrinningen vid Stångselets utlopp. Månadsmedia och karakteristiska vattenmängder hava därefter beräknats för båda platserna och slutligen hava de i tabellen sid. 4 och 5 för varje avsnitt av vattendraget angivna vattenmängder

Vatten-
stånd.

Vatten-
mängder.

na erhållits med stöd av dessa värden och med hänsyn tagen till områdenas olika karaktär.

De erhållna månadsmedia och karakteristiska vattenmängderna vid Stångselets utlopp och Gide äro följande:

Nederbördsområden samt medelvattenmängd och medelavrinning för månad och år.

	Nederbördsområde i kvkm	Medelvattenmängd i kbm per sek. Medelavrinning i liter per sek. och kvkm.												
		jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	år
Stångselet 1923-27	1564	6.3	4.8	4.4	6.6	49.0	58.0	26.6	19.3	26.2	26.8	14.1	8.0	20.9
Gide	3023	4.0	3.1	2.8	4.2	31.3	37.1	17.0	12.3	16.8	17.1	9.0	5.1	13.4
		12.4	10.0	8.8	19.5	103.0	105.4	53.7	38.8	50.6	62.5	43.1	19.3	44.1
		4.1	3.3	2.9	6.5	34.1	34.9	17.8	12.8	16.7	20.7	14.3	6.4	14.6

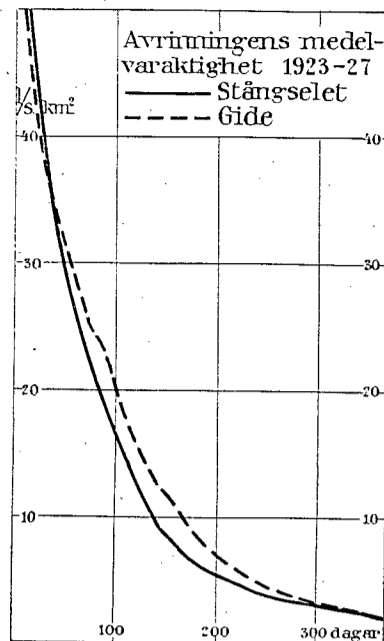
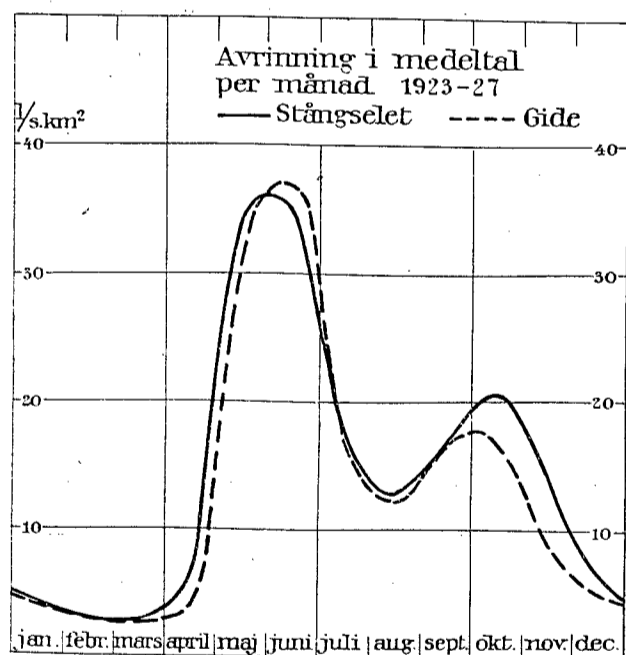
Karakteristiska vattenmängder och motsvarande avrinning.

1923-1927	Stångselet		Gide	
	kbm/sek.	l/s. km ²	kbm/sek.	l/s. km ²
Högsta högvattenmängd	125	80.0	298	98.6
Normal	99	63.3	210	69.5
medelvattenmängd	20.9	13.4	44.1	14.6
Lägsta	16.6	10.6	36.6	12.1
Vattenmängd med 50 % varaktighet	10.0	6.4	25.1	8.3
Normal 6-månadersvattenmängd	11.1	7.1	23.7	9.5
Lägsta	7.5	4.8	18.7	6.2
Vattenmängd med 75 % varaktighet	5.6	3.6	12.1	4.0
Normal 9-månadersvattenmängd	5.5	3.5	11.5	3.8
Lägsta	4.7	3.0	9.1	3.0
Normal lågvattenmängd	4.0	2.6	8.0	2.6
Lägsta	3.0	1.9	6.0	2.0

Avrinningsvaraktighet i dagar per år.

Avrinning i l/s. km ²	1	2	3	4	5	6	8	10	15	20	25	50	100
Stångselet 1923-1927	365	363	314	247	217	192	160	138	110	86	64	13	—
Gide	—	365	329	276	239	221	189	168	125	102	75	12	—

Avrinningens årliga variation följer vattenståndets. De enligt månadsmedeltalen uppritade kurvorna hava maximum i juni och minimum i mars. Från juni sjunker avrinningen till sommarminimum under augusti och stiger åter till ett nytt maximum under september-oktober. Härifrån faller avrinningen i medeltal åter, i början hastigt och därefter långsamt, till årsminimum under mars. April har i medeltal en större avrinning än mars men först i maj har vårfloden på allvar börjat och medelavrinningen är denna månad följaktligen hög.

De i tabellerna angivna turbineffekterna hava beräknats ur de naturliga framrinnande vattenmängderna under antagande av en verkningsgrad av 75 %. Då det endast i undantagsfall varit möjligt att bestämma motsvarande fallhöjder, har beräkningen i allmänhet utgått från medelvattenytan, som vid avvägningen i regel blivit säkert bestämd. Då fallhöjderna vid forsar och fall vanligen öka med fallande vattenstånd, under det att ett motsatt förhållande äger rum för mellanliggande sträckor, är det enligt denna beräkningsgrund vanligare, att forssträckornas effekter blivit för lågt än för högt beräknade. Till fallförlusterna i älven eller i erforderliga kanaler har ingen annan hänsyn tagits, än som kan ligga i den antagna verkningsgraden, och ej heller har hänsyn tagits därtill, att vissa sträckor näppeligen kunna tillgodogöras.

Då svårighet råder att avgränsa vissa forsar, och då uppgifterna angående forsarnas benämning ofta äro ofullständiga, kunna i tabellen mindre felaktigheter i dessa avseenden förekomma.

För olika sträckor hava följande effekter i turbinhästkrafter erhållits:

Km	Effekt vid lågvattenmängd		Effekt med varaktighet av				Effekt vid medelvattenmängd	
	Lägsta	Normal	75 %		50 %		Lägsta	Normal
			Lägsta årsvärde	Hela perioden	Lägsta årsvärde	Hela perioden		
204.4-159.7	440	610	740	840	1 120	1 510	2 470	3 150
159.7-79.6	2 990	4 060	4 760	5 590	7 480	10 120	16 730	20 930
79.6-0.0	11 440	15 460	17 480	23 410	36 370	48 560	70 420	84 560
204.4-0.0	14 870	20 130	22 980	29 840	44 970	60 190	89 620	108 640
Effekt per km	73	98	112	146	220	294	438	532

I denna del av Gideälv finnas följande kraftverk av någon betydelse:

Gammelbyforsens kraftverk. Byggsdes 1918-19. Den tillgodogjorda fallhöjden är ca 5.2 m och den installerade effekten 610 hkr, som användas för drift av elektriska generatorer. Energiproduktionen var under år 1926 650,000 kWh. Ägare är Gammelbyns kraft-A. B., Hemling.

Gideåbruks kraftverk. Byggsdes 1913-14. Den tillgodogjorda fallhöjden är ca 13.8 m och den installerade effekten 2,700 hkr, som användas för drift av elektriska generatorer. Energiproduktionen var under år 1926 15.1 mill. kWh. Ägare är Gideå och Husums A. B., Husum.

Gideåbacka kraftverk. Byggsdes 1916-18. Den tillgodogjorda fallhöjden är ca 33 m och den installerade effekten 10,200 hkr, som användas för drift av elektriska generatorer. Energiproduktionen var under år 1926 39.95 mill. kWh. Ägare är Gideå Husums A. B., Husum.

Allmän farled finnes icke i Gideälv.

Allmän flottled finnes i Gideälv från och med Hacksjödammen och till utloppet i havet i enlighet med kungl. Maj:ts kungörelse den 31 augusti 1920, innefattande provisorisk förteckning över de vattenområden, i vilka enligt vattenlagen allmän flottled skall bibehållas, och enligt utslag av länsstyrelsen i Västerbottens län den 16 dec. 1922.

Kungsådra finnes i Gideälv från Flärkans inflöde i enlighet med Kungl. Maj:ts kungörelse den 27 juli 1923 med förteckning å vattendrag, där kungsådra finnes.

Tillgodogjörd vattenkraft.

Farled.
Flottled.

Kungsådra.

Avvägda fixpunkter (1919, 1920) och pglar.

Förklaringar.

⊛ Precisionsfix (järn- eller mässingsdubb). — Δ Järndubb (Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt) eller Koppardubb (Rikets allmänna kartverk, nyare fix). — + Kors (Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt). — Δ Kors (Rikets allmänna kartverk, äldre fix). — v = vänster strand, h = höger strand. — st. = sten. bg. = berg.

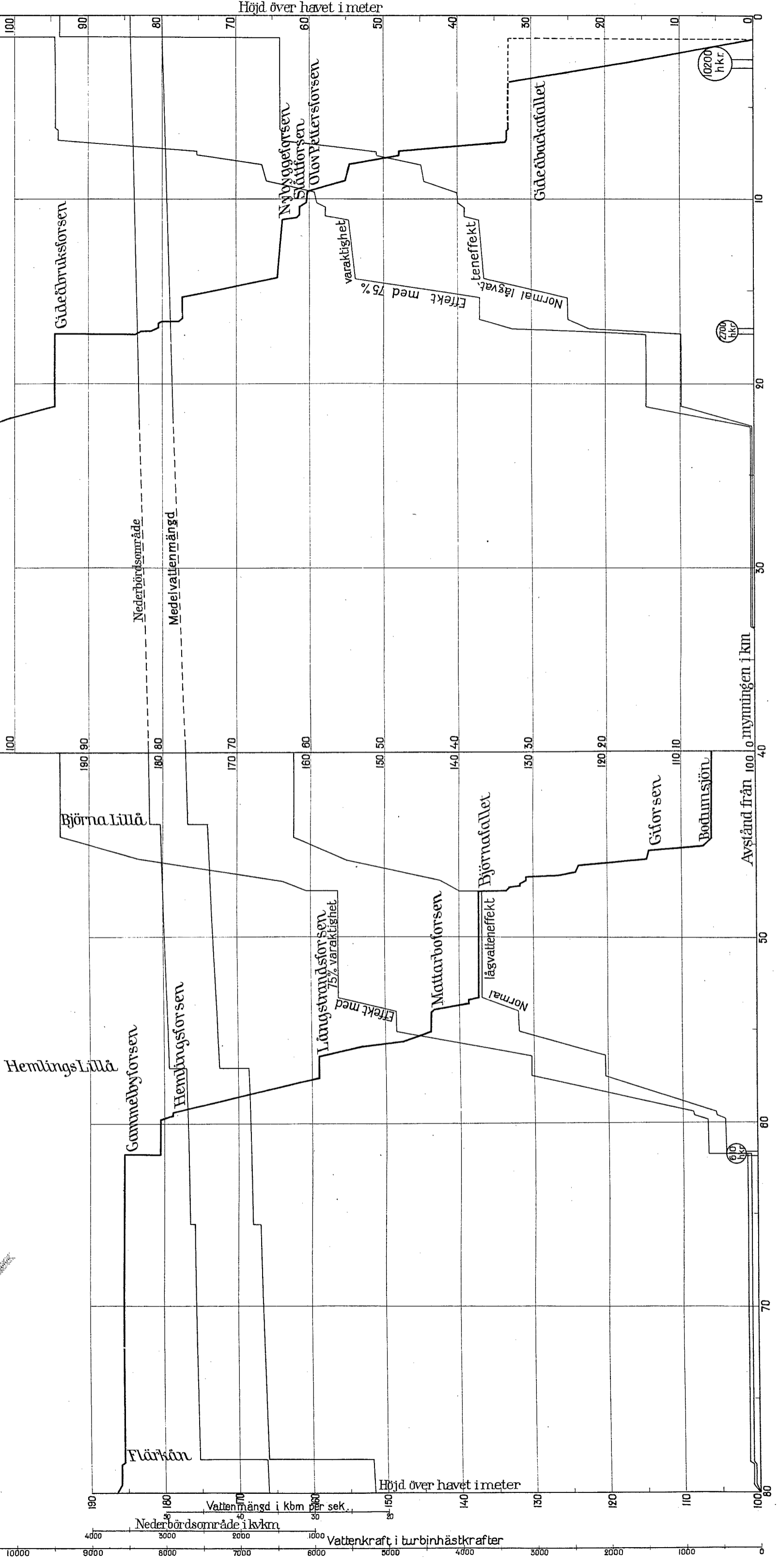
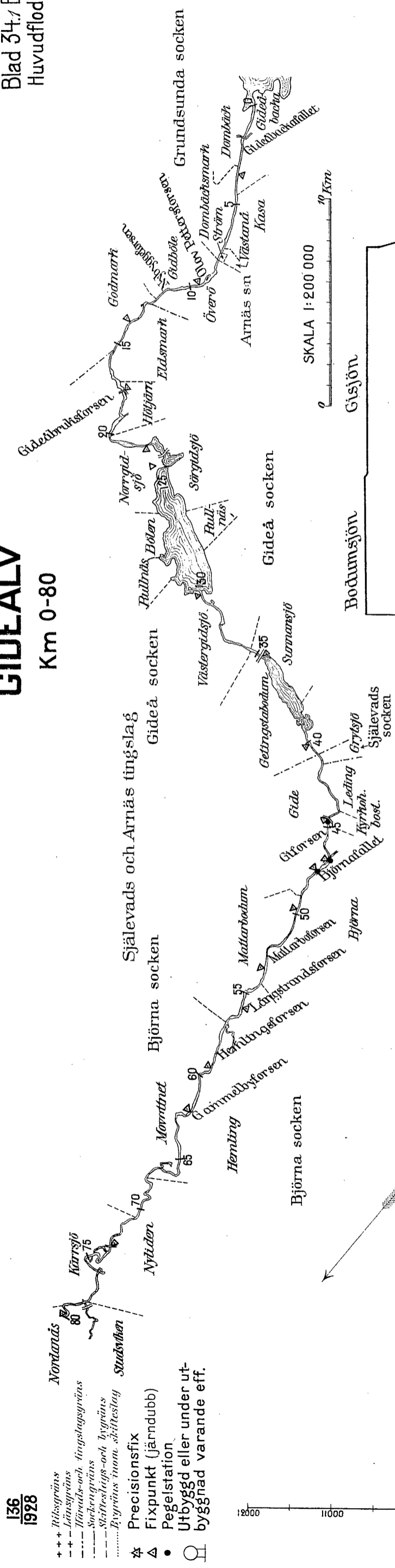
Km fr. mynningen	Beskrivning	Höjd över havet m	Km fr. mynningen	Beskrivning	Höjd över havet m
Karta G 54 Åsle			86.8 v	Δ 2360 st. <i>Lappforsen</i> , ca 7 m uppströms dammen, i topp av stort stenblock.	228.37
201.4 v	Δ 2275 st. <i>Gransjön</i> , vid sjöutloppet, 33 m från dammens östra ända, 10 m nedströms mitten av väg till dammen.	318.58	86.8	Δ 2361 st. <i>Stadsvikens</i> , ca 3.5 km S Åsle, 22 steg S landsvägsgrind samt 1 steg Ö landsvägen, i hög jordfast sten.	238.27
198.4 h	Δ 2276 st. <i>Djupsjöbränna</i> , 13 steg SV om S hörnet av bätthuset vid Djupsjöbränna, strax S om gångstigen från bätthuset upp till gården.	335.71	82.2 h	Δ 2362 st. <i>Påsaforseen</i> , ca 50 m nedströms forshuvudet, i landändan av långsträckt sten på själva strandplanet, under högvattenytan.	207.47
Karta G 55 Fredrika			79.8 v	Δ 2363 st. <i>Nordlandsbron</i> , ca 100 m nedströms bron, i själva strandkanten.	187.60
v	Δ 2343 st. <i>Tallberg</i> , vid avtagväg till Tallbergs gästgivargård . . .	375.46	72.7 h	Δ 2364 st. <i>Kärrsjöbron</i> , i landfästet, nedströms	189.92
187.5 h	Δ 2277 st. <i>Tallbergsdammen</i> , 11 steg N mitten av väg från dammen, 80 steg V dammen, längs vägen.	337.72	62.1 v	Δ 2365 st. <i>Gammelbyforsen</i> , mitt för forshuvudet, ca 25 m från stranden vid lågvatten, ca 10 m vid högvatten.	189.08
181.7 h	Δ 2278 st. <i>Valvattenån</i> , ca 15 m nedströms Valvattenåns mynning, i topp av stort stenblock i själva strandkanten.	312.83	59.3 v	Δ 2366 st. <i>Skallvikens</i> , ca 50 steg nedströms bron Hemling-Skallvikens och ca 15 m från stranden i obetydlig bäckravin.	182.49
177.5 h	Pegel 34—864 Orgnäs. 0-pkt. 1927		55.9 h	Δ 2367 bg. <i>Långstrandsforsen</i> , ca 200 m nedströms forshuvudet mitt för nedre ändan av flottningsmur.	157.68
177.5 v	Δ 1578 st. <i>Orgnäs a</i> , 190 m N pegeln, S om och intill väg till gården, 18 m Ö grind, 23.6 m S om vedbods SV knut.	314.06	53.3 v	Δ 2368 st. <i>Mattarboforsen</i> , vid nedersta forsens nedersta ända, ca 7 m från stranden vid medelvatten, i toppen av stort kullrigt till största delen jordtäckt block.	139.51
177.5 h	Δ 2344 st. <i>Orgnäs b</i> , vid S sidan av landsvägen till Åsle, 4 steg från vägen, ca 300 m V avtagvägen till Orgnässt.	312.32	49.8 v	Δ 2369 st. <i>Pålsjöberget</i> , ca 400 m nedströms själva Pålsjöberget, på liten udde ca 60 m nedströms en ca 15 m hög lodrat bergvägg.	140.13
169.9 v	Δ 2274 st. <i>Borgsjödammen</i> , N landsvägen och 4 steg från denna, ca 17 steg från älven och dammen.	313.26	47.5 v	Pegel 34—1184 Björnafallet. 0-pkt. 1927	136.54
168.1 v	Δ 2345 st. <i>Borgsjöforsen</i> , ca 50 m nedströms Borgsjöforsarna och ca 250 m ovan Åtjärnbäckens inflöde, i topp av stort kullrigt ljust block omedelbart intill stranden.	300.76	47.5 v	Δ 4456 st. <i>Björnafallet a</i> , ca 150 m nedströms bätthuset och där d'alt, ca 30 m nedströms nedre ändan av uppföringsbana för flottgods, 2 m från pegeln rätt in mot stranden, i sten som vilar på berget.	137.73
159.7 h	Δ 2346 st. <i>Tallsjöspången</i> , ca 2 m nedströms spången, å den avslagna toppen till stort diabasblock.	298.72	47.5 v	Δ 4457 bg. <i>Björnafallet b</i> , 6 m nedströms från pegeln, i låg flat håll.	136.89
152.1 h	Δ 2273 st. <i>Tallsjöbron</i> , 23 steg Ö brohånans östra del, 3 steg N vägens norra kant, i toppen av stort, lågt till största delen jordtäckt block.	297.63	47.5 v	Δ 4458 st. <i>Björnafallet c</i> , ca 12 m nedströms fix b, nära strandlinjen, å toppen av största stenen i närheten av pegeln.	159.18
146.6 v	Δ 2347 st. <i>Krokforsen</i> , uppströms Krokforsen, uppströms den lilla forsens nedom selet 279 m, ca 15 m från stranden, i topp av stor sten.	291.91	47.5 v	Δ 4501 bg. <i>Björnafallet d</i> , undervattensdubb, 23 cm hög över bottenhällan, 895 cm rätt utåt älven från pegeln räknat och i syftlinjen över pegeln mot riktåle i land, som står 12.0 m från pegeln.	136.12
140.2 v	Δ 2272 st. <i>Kittelforsen</i> , omedelbart nedströms Kittelforsen, i topp av stort stenblock i själva stranden.	282.09	46.7 v	Pegel 34—64 Björna. 0-pkt. 1927	125.68
132.5	Δ 2271 st. <i>Holmforsen</i> , på holmen mellan de båda strömgrenarna vid vänstra grenen, nedom själva forsens, 3 steg från grässtranden, i stenblock.	274.92	46.7 v	Δ 2135 st. <i>Björna a</i> , i pegelstenen vid nedre ändan av ledkistan . . .	129.86
126.3 v	Δ 2348 st. <i>Holmslebron</i> , 70 m uppströms bron och ca 8 m från stranden.	274.92	46.7 v	Δ 2137 st. <i>Björna c</i> , 1 m nedströms om pegelstenen	127.50
120.1 v	Δ 2349 st. <i>Viska bätthuset</i> , ca 270 m nedströms rödmålat bätthuset, i topp av stort block i strandkanten.	270.82	46.7 v	Δ 2634 st. <i>Björna d</i> , i stor jordfast sten ca 1 m från bropelaren i rak riktning mot pegeln.	127.38
114.8 h	Δ 2350 st. <i>Godäkers bätthuset</i> , snett emot och 70 m nedströms bätthuset, i topp av block i strandlinjen.	270.68	46.7 v	○ 4509 st. <i>Björna järnvägsbro</i> , uppströms i landfästet, närmast älven.	141.57
Karta G 62 Björna			46.7	⊛ 4503 bg. <i>Björna station</i> , SV Björna station, 80 m N bron över Björna lilla, 4 steg V banan. Precisionsfix 1799.	131.327
112.4 v	Δ 2351 st. <i>Övre Långseleforsen</i> , ca 30 m uppströms nybyggd lada, ca 70 m uppströms den översta lilla forsens av Långseleforsarna, ca 15 m från älvranden.	270.66	44.6 v	Pegel 34—1099 Gide. 0-punkt 1927	105.25
111.0 v	Δ 2352 st. <i>Nedre Långseleforsen</i> , strax nedom forsens, där väg från Godäker träffar älven, 23 steg från älvranden, i jordfast sten 1 steg från västra vägkanten.	254.16	44.6 v	Δ 3216 bg. <i>Gide a</i> , ca 100 m ovan landsvägsbron, nedströms vik på gränsen mellan den smala och breda hällstranden, invid trädgrupp med tall och asp, å högsta punkt av berget, ca 20 m uppströms pegeln.	107.54
105.3 v	Δ 2353 st. <i>Stennässjön</i> , rätt innauför fristående fyrkantig stenlista, som står ca 15 m ute i sjön, i topp av sten i själva strandkanten.	252.54	44.6 v	Δ 3215 bg. <i>Gide b</i> , ca 12 m nedströms fix a och 4 m uppströms där hällstranden slutar, ca 6 m uppströms pegeln.	106.46
103.4 v	Δ 2354 st. <i>Söråforsen</i> , mitt för forshuvudet, 5 m nedströms väg till selet ovan forsens.	253.00	44.6 v	Δ 3214 st. <i>Gide c</i> , ca 2 m nedströms hällan i samma sten, där pegeln sitter. Kontrolldubb.	106.76
102.1 v	Δ 2355 st. <i>Kroknorsforsen</i> , ca 70 m nedströms forsens, i block innanför stort block som ligger något ute i vattnet.	238.52	44.5 v	+ 2370 st. <i>Gide by</i> , vid bäckbron närmast älven, i V vägkanten, 24 steg N bronns mitt.	110.57
98.6 v	Δ 2356 st. <i>Övre Tällvattnet</i> , ca 300 m nedströms Gideälvs inflöde i St. Tällvattnet, vid stranden.	237.95	40.1 v	Δ 2371 st. <i>Bergvattnet</i> , i grundsten till S hässjestolpen vid J. Nordlunds gård i Bergvattnets by.	108.02
96.3 v	Δ 2357 st. <i>Nedre Tällvattnet</i> , på liten udde vid Gideälvs utflöde ur St. Tällvattnet mitt för mitten av holmen Ö länsgränsen, i topp av stenblock strax nedströms stort block.	237.72	35.2 h	Δ 2372 st. <i>Svedjebron</i> , uppströmslandfästet till den nya bron över Gideälven vid denna utflöde ur Bodumsjön.	112.60
92.4 v	Δ 2358 st. <i>Övre Åsleforsen</i> , ca 100 m uppströms forshuvudet, ca 10 m från stranden.	238.25	30.5 v	Δ 2373 st. <i>Västergidsjö</i> , ca 100 m uppströms älvens inflöde i Gisjön, i toppen av stort kullrigt block omedelbart vid stranden.	107.21
92.3	Pegel 34—1098 Stångselet. 0-pkt. 1927	235.94	Karta G 69 Örn-sköldsvik		
92.3 h	Δ 3213 st. <i>Stångselet a</i> , ovan Övre Åsleforsens, ca 50 m därifrån, i högsta stenen utmed stranden något ute i vattnet, där pegeln är fästad.	237.43	24 v	Δ 2374 st. <i>Gideå kyrka</i> , i nedersta trappstenen till V ingången . .	121.32
92.3 h	Δ 3212 st. <i>Stångselet b</i> , ca 30 m SV från pegeln och fix a, bredvid lada i stor kullrig sten.	238.36	22.2 v	Δ 2375 st. <i>Gisjödammen</i> , nedströms landfästet till den nya Gisjödammen, till höger om intagsrännan till den lilla sägen.	108.04
92.0 h	Δ 2359 st. <i>Nedre Åsleforsen</i> , mitt för nedre forsens, uppströms skärning i rullstensås, vid nedre ändan av liten åkerlapp, ca 20 m från stranden i stort ljust stenblock med nästan plan övre yta.	229.91	17.7 h	Δ 2376 st. <i>Gideå bruk</i> , 16 steg från där brohånans slutar, 5 steg nedströms landsvägen.	94.65
			Karta G 70 Husum		
			13.8 v	Δ 2377 bg. <i>Eldsmarksselet</i> , ca 250 m nedströms forsarna ovan selet, ca 70 m nedströms bäckravin, i första fasta berg nedom forsarna.	65.40
			9.5 v	Δ 2378 bg. <i>Gideåbron</i> , ca 3 m uppströms övre Gideåbronns V landfäste.	63.42
			3.4 h	Δ 2379 bg. <i>Gideåbacka damm</i> , omedelbart uppströms intaget till Gideåbacka kraftstation.	34.84

Texten rörande de geografiska och geologiska förhållandena är författad av Fil. dr. A. Högbom.

GIDEÄLV

Km 0-80

Blad 34. Björnafallet
Huvudflod: 34 Gideälv

- 136
1928
- +++ Låströmsgräns
 - Växnings- och tingslagsgrens
 - Sockengräns
 - Skifteslängs- och bygräns
 - Rvgräns inom skifteslag
 - Studsösten
 - ★ Fixpunkt (järndubb)
 - Pegelstation
 - Utbyggd eller under utbyggd varande eff.

Vattenmängd i kubm per sek. Vattenkraft i turbinhästkrafter

Nederbördsområde i kvkm

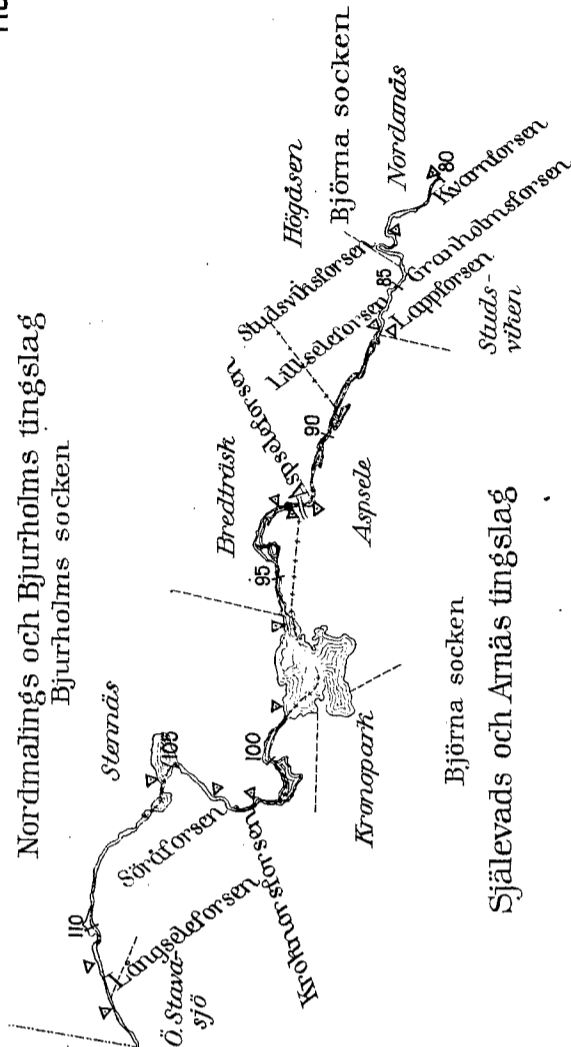
Avstånd från 100 0 mynningsen i km

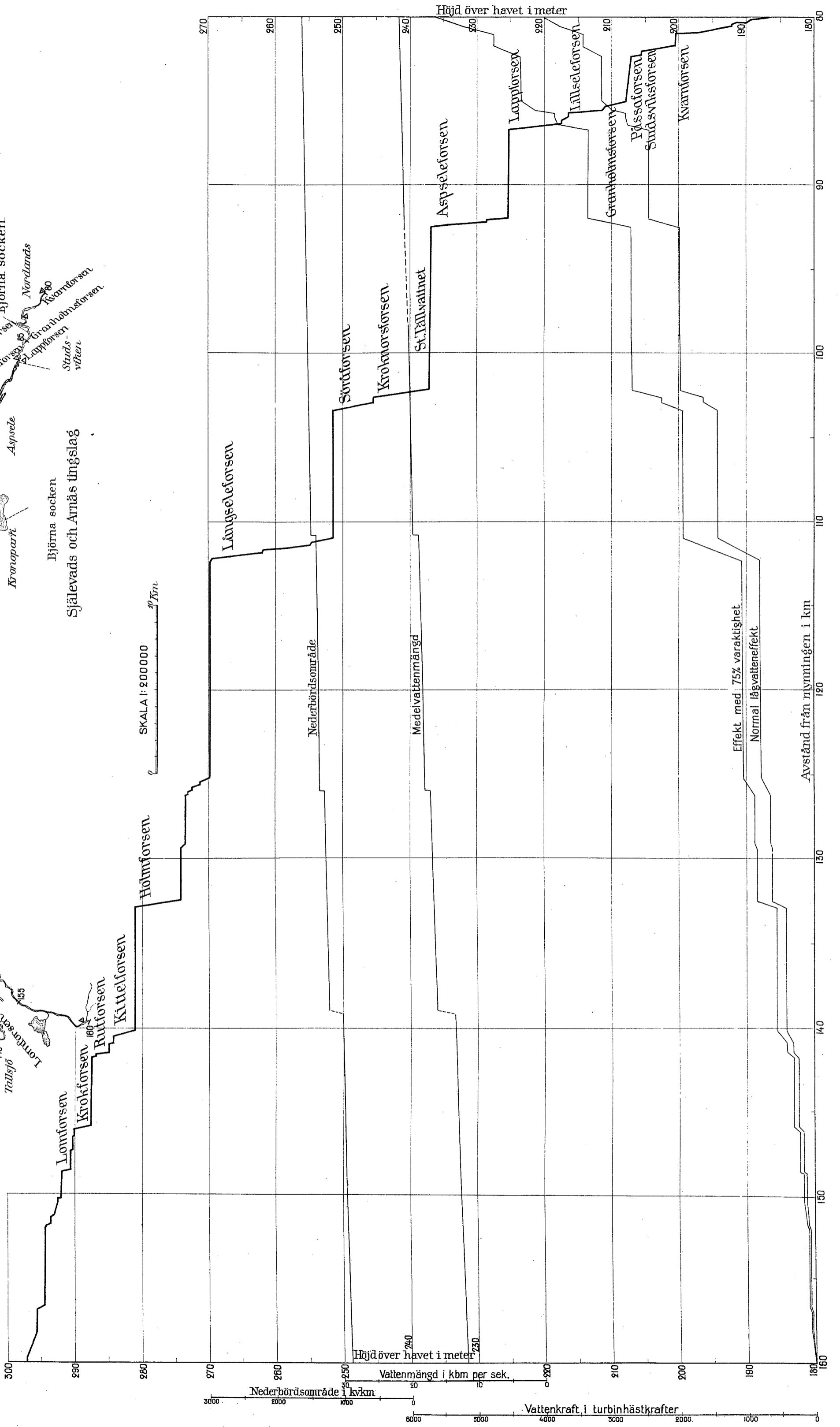
GIDEÄLV

Km 80-160

Blad 34.2 Aspselseforsen
Huvudflod: 34 Gideälv

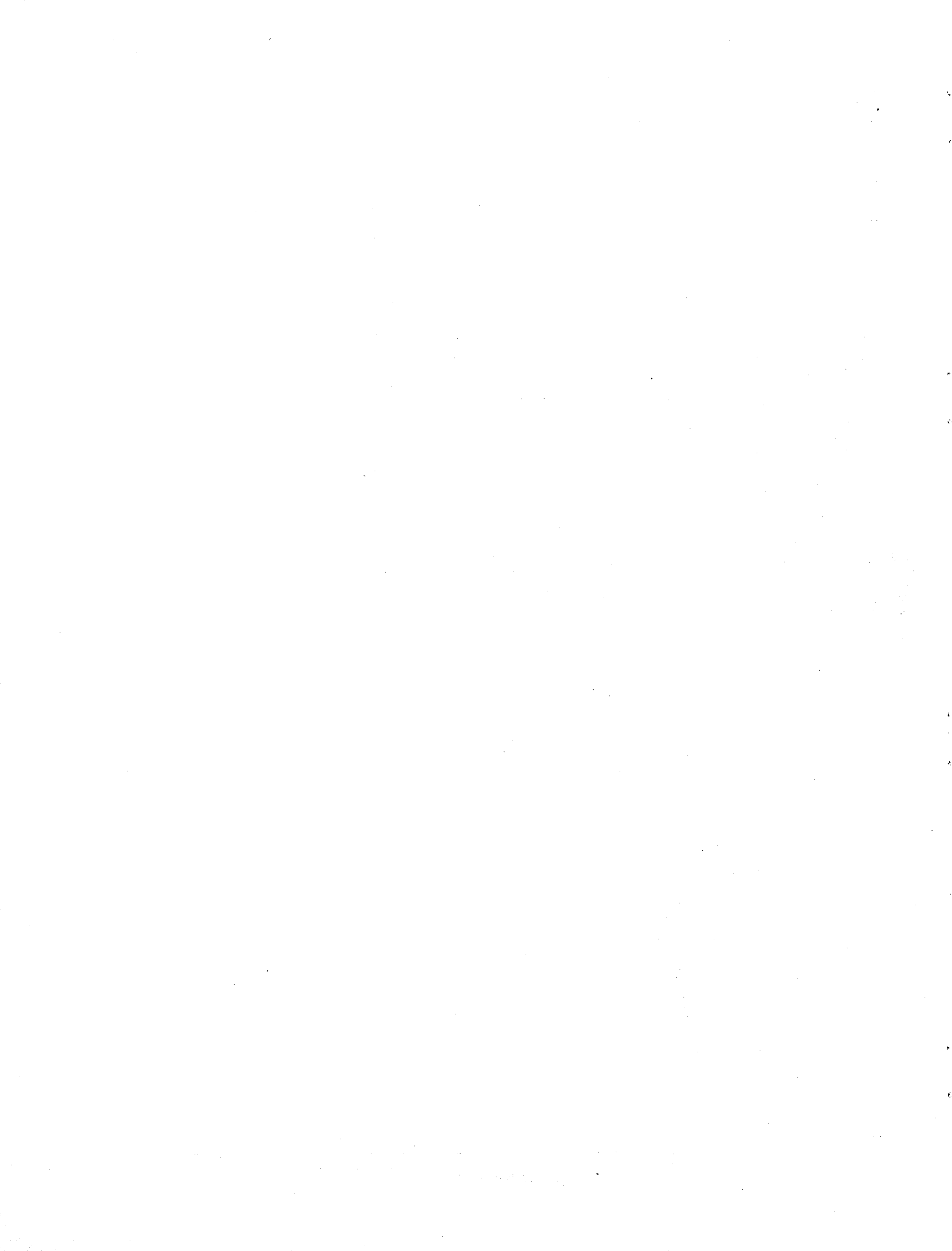

SKALA 1:200000

137
1928

- +++ Långaströms
- Långaströms
- Långaströms- och tingslagströms
- Stadsströms
- Stadsströms- och tingslagströms
- Långaströms tingslagströms
- ▲ Precisionfix
- △ Fixpunkt (järndubb)
- Pegelstation
- Utbyggd eller under utbyggnad varande eff.

138
1928

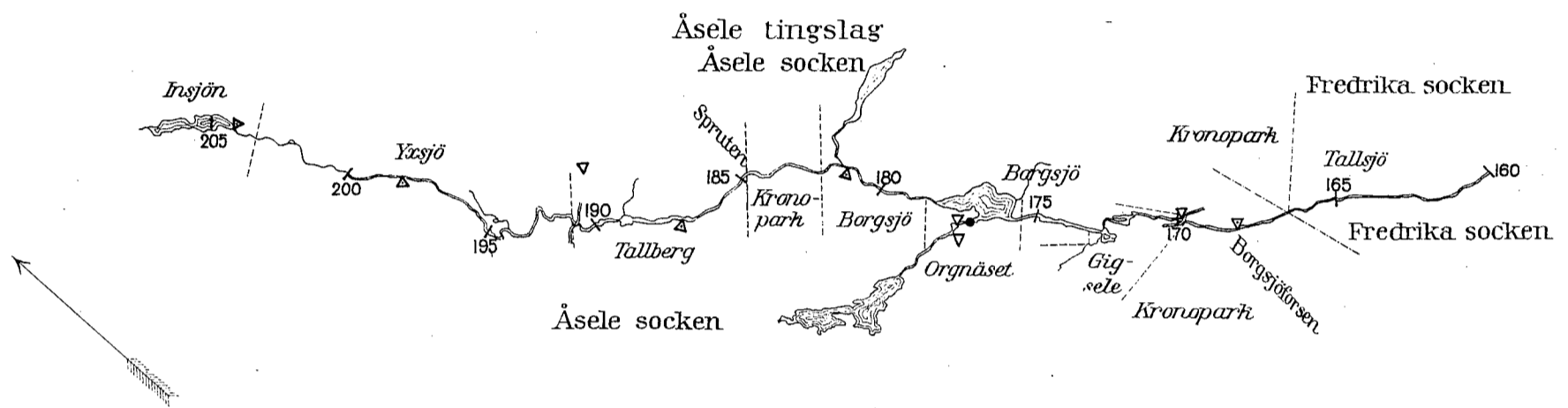
GIDEÄLV

Km 160-204,4

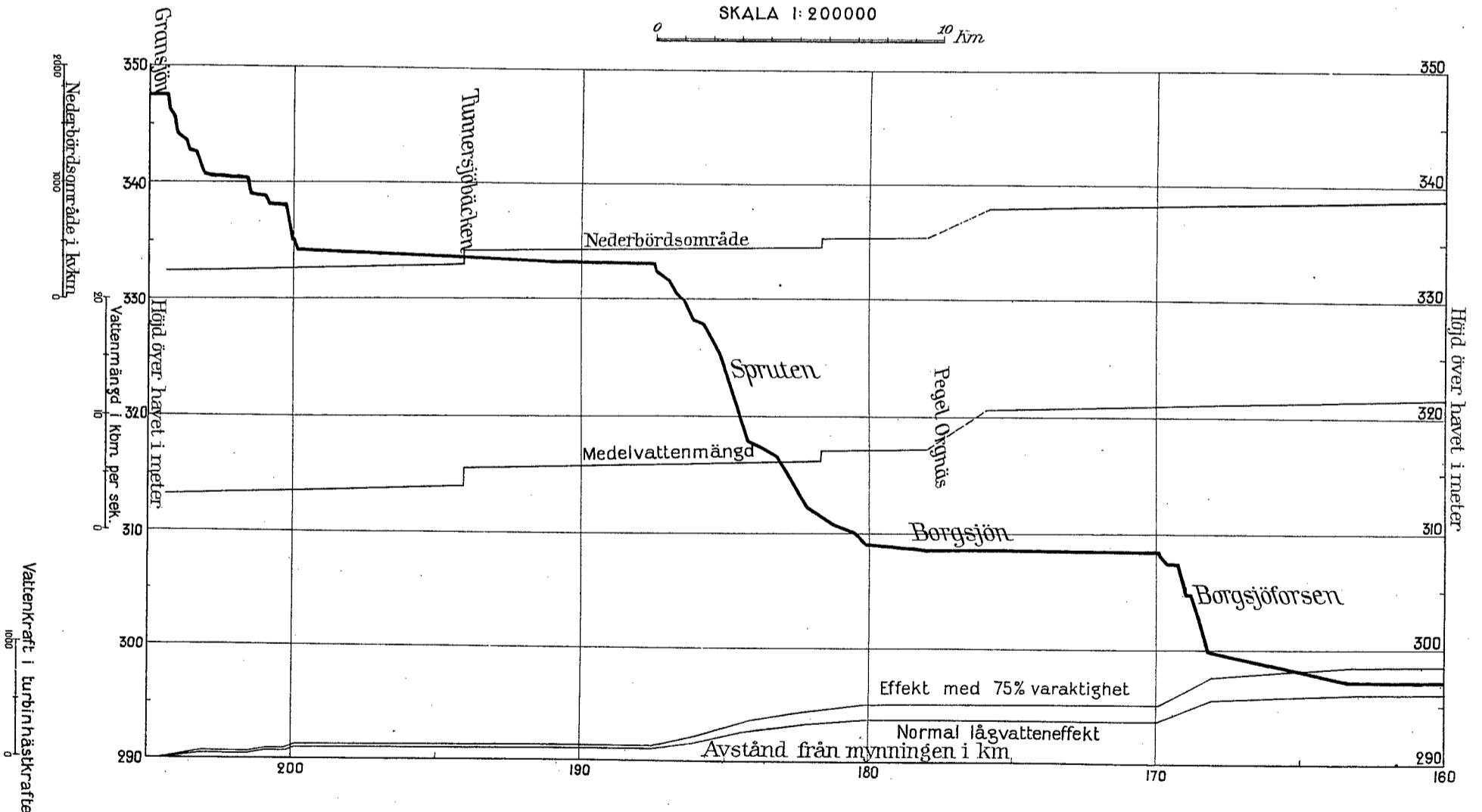
Blad 34: Borgsjöforsen
Huvudflod: 34 Gideälv

- +++ Riksgräns
- Länsgräns
- Huvud- och tingstagsgräns
- Sockengräns
- Skiftstags- och bygräns
- Bygräns inom skifteslag

- ⊠ Precisionsfix
- △ Fixpunkt (järndubb)
- Pegelstation
- Utbyggd eller under utbyggnad varande eff.

SKALA 1:200000
0 10 Km

28222+

GENERALSTABENS LITOGRAF. ANSTALT STHLM. 1928

